

Η ανασυγκρότηση της εβραϊκής κοινότητας της Θεσσαλονίκης μεταπολεμικά. Συγκρίσεις με την Ευρώπη.

Ενότητα 11^η : Η μεταπολεμική ανασυγκρότηση των εβραϊκών κοινοτήτων
στη Πολωνία (β' μέρος).

Μαρία Καβάλα
Ιστορικός, μεταδιδακτορική διδάσκουσα
Τμήμα Πολιτικών Επιστημών

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Η ανασυγκρότηση της εβραϊκής κοινότητας της Θεσσαλονίκης μεταπολεμικά. Συγκρίσεις με την Ευρώπη.

Η μεταπολεμική ανασυγκρότηση των εβραϊκών κοινοτήτων στη Πολωνία.

Κρίσεις και αποδιοπομπαίοι τράγοι.

Περιεχόμενα ενότητας

---

1. Πολωνία: 1956, 1968, 1980
2. Το παράδειγμα του 1968

Σκοποί ενότητας

- Να γίνουν κατανοητές οι αρνητικές συνθήκες μέσα στις οποίες προσπαθούν να επιστρέψουν και να ανασυγκροτηθούν οι Εβραίοι επιζώντες του Ολοκαυτώματος.

Πολωνία: 1956, 1968, 1980 (1/6)

Όπως είδαμε στο προηγούμενο μάθημα όταν ο γραφειοκρατικός μηχανισμός στις χώρες του λεγόμενου Ανατολικού μπλοκ έγινε ιδιαίτερα καταπιεστικός υπήρξαν αντιδράσεις από τους εργαζόμενους. Η Πολωνία δεν αποτέλεσε εξαίρεση σ' αυτήν τη διαδικασία.

Το 1956 στο Πόζναν μια εργατική απεργία ήρθε αντιμέτωπη με τη βίαιη καταστολή του καθεστώτος. Όμως η γραφειοκρατία έλαβε το μήνυμα της αγανάκτησης του κόσμου κι έτσι επιχείρησε να κάνει κάποιες κινήσεις τακτικής για να αντιστρέψει το κλίμα.

Ο πρώτος γραμματέας άλλαξε και τη θέση του πήρε ο Βλάντισλαβ Γκομούλκα, ενώ έγιναν παραχωρήσεις σε αγρότες και σε γραφειοκράτες μικρότερων θέσεων, ακριβώς για να τους φέρουν πιο κοντά στην εξουσία. Επίσης, δόθηκαν προνόμια στην Εκκλησία ως ανταμοιβή για την υποστήριξή της προς το καθεστώς κατά την αντιμετώπιση της απεργίας.

Πολωνία: 1956, 1968, 1980 (2/6)

Αρχικά η Πολωνία, όπως και όλες οι χώρες της Ανατ. Ευρώπης, γνώρισε ψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης χάρη στα οφέλη που επέφερε η σχεδιασμένη οικονομία. Πχ το ΑΕΠ της Πολωνίας αυξήθηκε κατά 7% τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του νέου καθεστώτος.

Σύντομα, όμως, η κακοδιαχείριση και ο παρασιτικός ρόλος της γραφειοκρατίας έβαλαν φρένο σ' αυτήν την ανάπτυξη, αλλά και σε όλο το φάσμα της ζωής της κοινωνίας.

Ήδη από το τέλος της δεκαετίας του '60 η οικονομία άρχισε να αντιμετωπίζει προβλήματα στην εξασφάλιση ακόμα και των βασικών καταναλωτικών αγαθών για τον κόσμο. Αρχές του '70 ανακοινώθηκαν αυξήσεις στη τιμή του κρέατος, με αποτέλεσμα να σημειωθούν διαδηλώσεις στη Βαλτική Ακτή, που εξελίχθηκαν σε εξέγερση, η οποία επηρέασε μια σειρά από περιοχές σε όλη τη χώρα.

Πολωνία: 1956, 1968, 1980 (3/6)

Ο γραφειοκρατικός μηχανισμός προσπάθησε να συνδυάσει την καταστολή με παραχωρήσεις προς τον κόσμο.

Ο Γκομούλκα αντικαταστάθηκε από τον Γκιέρεκ, ο οποίος πήρε μεγάλα δάνεια από τη Δύση, τα οποία, χρησιμοποιήθηκαν για να εξαγοράσουν, έστω και παροδικά την κοινωνική ειρήνη κι έτσι επιδόθηκε σε μια προσπάθεια αύξησης της καταναλωτικής δύναμης του κόσμου για όσο υπήρχαν χρήματα, χωρίς καμία πραγματική μέριμνα για το μέλλον.

Όπως είναι φυσικό, σύντομα προέκυψε η δυσκολία στην αποπληρωμή των δανείων, κάτι που επιβάρυνε το κοινωνικό σύνολο στη συνέχεια, με υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου.

Πολωνία: 1956, 1968, 1980 (4/6)

Το 1976 εργαζόμενοι κατέβηκαν σε απεργία στο Ράντομ, περιοχή όπου ήταν συγκεντρωμένη η πολεμική βιομηχανία της χώρας. Παρ' όλο που κάποια από τα αιτήματα τους ικανοποιήθηκαν, οι ηγέτες τους συνελήφθησαν.

Μια ομάδα αντιπολιτευόμενων και διανοούμενων έφτιαξε την Επιτροπή της Εργατικής Άμυνας (ΕΕΑ), με σκοπό τη συλλογή χρημάτων για τους εργάτες που είχαν συλληφθεί, τη νομική τους υποστήριξη και τη δημοσιοποίηση της περίπτωσης τους. Τα επόμενα χρόνια η ΕΕΑ μπήκε μπροστά στη δημιουργία «ελεύθερων» συνδικάτων σε μια σειρά πόλεων.

Πολωνία: 1956, 1968, 1980 (5/6)

Σημείο καμπής αποτέλεσε το καλοκαίρι του 1980, όταν ανακοινώθηκε μια ακόμη σοβαρή αύξηση στην τιμή του κρέατος.

Το καθεστώς επιχείρησε να διχάσει τους εργαζόμενους, ικανοποιώντας αιτήματα μόνο αυτών που βρίσκονταν στους στρατηγικούς τομείς της οικονομίας.

Σαν αποτέλεσμα όμως, αυτή η πολιτική κατάφερε μονάχα να ωθήσει κι άλλα τμήματα της εργατικής τάξης σε απεργία.

Πολωνία: 1956, 1968, 1980 (6/6)

Στο Λιουμπλίν όπου οι εργαζόμενοι ξεσηκώθηκαν με αίτημα την ελευθερία του λόγου, ο ξεσηκωμός μετατράπηκε σε απεργία που συμπεριέλαβε τους σιδηροδρομικούς των γραμμών Πολωνίας – Ρωσίας, περιορίζοντας έτσι τις εξαγωγικές δυνατότητες της πρώτης.

Η τοπική εφημερίδα απείλησε με επέμβαση των Ρώσων για καταστολή της εξέγερσης, κάτι που είχε ως αποτέλεσμα την επόμενη μέρα να κατέβουν σε απεργία και οι εργαζόμενοι στον τύπο.

Οι εργαζόμενοι κέρδισαν μια νίκη και η ίδια εφημερίδα αναγκάστηκε να απολογηθεί στο επόμενο της φύλλο.

Το παράδειγμα του 1968 (1/19)

- Ας δούμε πώς κατά την κρίση του 1968 χρησιμοποιήθηκε μια αντισημιτική εκστρατεία εκ μέρους της κυβέρνησης προκειμένου να διοχετευθούν οι αντιδράσεις του κόσμου προς άλλη κατεύθυνση, κάτι που επαναλήφθηκε με παρόμοιο τρόπο και σε άλλες φάσεις κρίσεων. Η αντισημιτική εκστρατεία ανάγκασε περίπου 20.000 Εβραίους να εγκαταλείψουν τη χώρα, μειώνοντας έτσι την παρουσία των Εβραίων στην Πολωνία στις 12.000.
- Αρκετοί Εβραίοι ιστορικοί απολύθηκαν, ενώ άλλοι φυλακίστηκαν. Το Εβραϊκό Ιστορικό Ινστιτούτο, που είχε τεθεί υπό αυστηρό έλεγχο και στερούνταν πλέον των μελετητών του, αναγκάστηκε να επανέλθει σε παλαιότερα θέματα συγγραφής και έρευνας, όπως «η ταξική πάλη των Εβραίων από το 10ο έως το 19ο αιώνα» ή «το μαρτύριο και η αντοχή τους κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου».

Το παράδειγμα του 1968 (2/19)

- Την παραμονή του Πολέμου των Έξι Ημερών το 1967, υπήρχαν περίπου 25.000-30.000 Εβραίοι ανάμεσα στα 32 εκατομμύρια κατοίκων της Πολωνίας.
- Ήταν μία ομάδα που γερνούσε και τα νεότερα στρώματα της ήταν σε μια διαδικασία επιταχυνόμενης ένταξης στην πολωνική κοινωνία. Η γίντις κουλτούρα υποχωρούσε και η εκκοσμίκευση ήταν η κυρίαρχη τάση. Αυτή η σχετικά μικρή ομάδα είχε αναπτυχθεί εντυπωσιακά και μέσα στο Σοβιετικό Block και είχε τη δυνατότητα να λαμβάνει σημαντική στήριξη από τη Δύση.

Το παράδειγμα του 1968 (3/19)

Η μεγάλη αντι - σιωνιστική εκστρατεία ξεκίνησε το Μάρτιο του 1968. Αφορμή ήταν μια φοιτητική εξέγερση που κατεστάλη από τις αρχές.

Τρεις ημέρες μετά τις ταραχές εμφανίστηκε στον Τύπο το πρώτο άρθρο που απέδιδε την υποκίνηση των ταραχών σε «Σιωνιστές Εβραίους πρώην υποστηρικτές του Στάλιν».

Από εκείνο το σημείο και μετά, η ένταση των επιθέσεων ενάντια στον Σιωνισμό πήρε τη μορφή χιονοστιβάδας στα μέσα ενημέρωσης και στις δημόσιες ομιλίες.

Το παράδειγμα του 1968 (4/19)

Κατά τη διάρκεια μιας ολόκληρης εβδομάδας, μαζικές συναντήσεις διοργανώνονταν σε όλη τη χώρα. Ψηφίσματα και γράμματα σε έναν όλο και πιο ριζοσπαστικό τόνο εστάλησαν στην ηγεσία διαμηνύοντας ότι η εξουσία του λαού θα καθαρίσει το πολωνικό έδαφος από όλους τους συμμετέχοντες στο πραξικόπημα ενάντια στην εργατική τάξη και τους αγρότες, κάνοντας αναφορά σε ρεβιζιονιστικά κινήματα και στασιαστές, που κατηγορούν τους εργαζόμενους για αντισημιτισμό. Οι εργαζόμενοι από τα εργοστάσια Polfer, οι εργαζόμενοι από το χαλυβουργείο Baildon απαιτούσαν μια εκκαθάριση του κόμματος από τα σιωνιστικά στοιχεία, την απομάκρυνση από τις θέσεις τους, και την άρνηση να επιτρέπουν στα παιδιά τους να συνεχίσουν περαιτέρω τις πανεπιστημιακές σπουδές.

Το παράδειγμα του 1968 (5/19)

Τουλάχιστον από το φθινόπωρο του 1967, όταν άρχισε μία σειρά από απεργίες και άλλες εργατικές διαμαρτυρίες ταυτόχρονα με μια αύξηση στις τιμές των τροφίμων, η πολιτική ηγεσία ανησυχούσε για την ενδεχόμενη έκρηξη της λαϊκής αναταραχής.

Ο αποπροσανατολισμός φαίνεται ότι ήταν το πιο σημαντικό κίνητρο πίσω από την επιθετική εκστρατεία που αποσκοπούσε στην αποξένωση των διαφωνούντων φοιτητών και διανοουμένων από τις μάζες, παρουσιάζοντάς τους ως «ξένους».

Το παράδειγμα του 1968 (6/19)

Τους παρουσίαζαν ως ξένους Εβραίους που μισούν την Πολωνία, ως σταλινικούς που προσπαθούν να επιστρέψουν στην εξουσία, ως σύμμαχους των Γερμανών επεκτατιστών (που εξακολουθούσαν να προκαλούν εκτεταμένο φόβο και μίσος) και ούτω καθεξής.

Η εκστρατεία διαχώριζε τις μάζες από τους πιθανούς ηγέτες, αλλά διοχέτευε ένα μέρος της λαϊκής απογοήτευσης εναντίον των σιωνιστών ρεβιζιονιστών ως αποδιοπομπαίων τράγων.

Το παράδειγμα του 1968 (7/19)

- Για κάθε ένα από τους ανωτέρω σκοπούς, ο αντι-Σιωνισμός ήταν ένα μέσο, το οποίο χρησιμοποιήθηκε με περισσότερο ή λιγότερο κυνικό τρόπο.
- Θα πρέπει να τονιστεί, ωστόσο, ότι για μερικούς ανθρώπους η επίθεση εναντίον των Εβραίων ήταν ο κύριος στόχος και η αντι-εβραϊκή τους προκατάληψη και η δυσαρέσκεια ήταν επαρκές κίνητρο για δράση.
- Το Υπουργείο Εσωτερικών ή η Κεντρική Επιτροπή των Κομμουνιστικού Κόμματος στα αρχειακά έγγραφα δεν παρουσιάζουν τέτοια κίνητρα ρητά, αλλά υπονοείται μια εμμονή σε μια εβραϊκή συνωμοσία και σε μια σιωνιστική απειλή.

Το παράδειγμα του 1968 (8/19)

- Στις αιτίες της εκστρατείας μπορούμε να εντοπίσουμε τόσο την επιδίωξη ορθολογικών συμφερόντων όσο και ανορθολογικές προκαταλήψεις, ξενοφοβικές και αντισημιτικές εμμονές σε διάφορες αναλογίες.

Το παράδειγμα του 1968 (9/19)

Από τα τέλη του Απριλίου οι κύριοι στόχοι της εκστρατείας είχαν επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό. Ταυτόχρονα, οι εκθέσεις του κόμματος όλο και επιβεβαίωναν τις προειδοποιήσεις ότι οι λαϊκές απαιτήσεις, ο ενθουσιασμός μεταξύ των ακτιβιστών, και οι πολιτικές φιλοδοξίες ορισμένων ομάδων αποδυνάμωναν το σεβασμό προς την ηγεσία του κόμματος και φαίνονταν να έχουν ήδη ξεφύγει από κάθε έλεγχο.

Ήδη εκφράζονταν παράπονα για την εκστρατεία από τα θύματα, τις οικογένειες και τους φίλους τους, συμπεριλαμβανομένων και σεβαστών παλαιών συντρόφων του Γκομούλκα, ενώ έφθαναν και επιστολές από άλλους ανθρώπους που είχαν εξοργιστεί από τις ανοικτές εκδηλώσεις αντισημιτισμού και την ωμότητα των μεθόδων που εφαρμόζονταν.

Το παράδειγμα του 1968 (10/19)

Όταν ο Πρώτος Γραμματέας αποφάσισε να τερματίσει την εκστρατεία διαπίστωσε ότι αυτό ήταν εξαιρετικά δύσκολο, μας μεταφέρει η Κάρλα Τονίνι.

Μόνο ύστερα από αρκετές εβδομάδες και ύστερα από επανειλημμένες προειδοποιήσεις η πειθαρχία αποκαταστάθηκε πλήρως.

Το πέμπτο συνέδριο του κόμματος το φθινόπωρο του 1968 πραγματοποιήθηκε ομαλά, με επικεφαλής τον δραστήριο Γκομούλκα.

Η ιδεολογική επιχειρηματολογία του Μαρτίου ανασυντάχθηκε, εστιάζοντας πλέον στον επικίνδυνο ρόλο του ρεβιζιονισμού και της ανάγκης για την καταπολέμησή του.

Το παράδειγμα του 1968 (11/19)

Το συνέδριο επιβεβαίωσε τις αλλαγές σε επίπεδο κορυφής, συμπεριλαμβανομένης της εισόδου των νέων μελών του Πολιτικού Γραφείου.

Οι αλλαγές θα πρέπει να θεωρηθούν ως η αρχή ανόδου της νεότερης γενιάς. Την ίδια στιγμή, οι παλιοί σύντροφοι εβραϊκής καταγωγής έφευγαν τελικά από τη σκηνή ενώ οι θέσεις τους καλύφθηκαν από νεότερα στελέχη.

Το παράδειγμα του 1968 (12/19)

Στη διάρκεια αυτής της αντισημιτικής εκστρατείας και αμέσως μετά, ο αριθμός των Πολωνών Εβραίων που υπέβαλαν αιτήσεις για μετανάστευση αυξήθηκε σταδιακά.

Το 1968 συνολικά έφυγαν 3.437 άνθρωποι.

Το επόμενο έτος ο αριθμός ανήλθε σε 7.674 . Μεταξύ 1968 και 1971, ο συνολικός αριθμός των μεταναστών στο Ισραήλ ήταν 12.927.

Το Ισραήλ καταχώρισε 1.349 μετανάστες από την Πολωνία το 1968 και 1.735 το 1969. Έτσι, μόνο το ένα τέταρτο περίπου τελικά πήγε στο Ισραήλ.

Άλλοι επέλεξαν τη Σουηδία, τις ΗΠΑ, τη Γαλλία ή άλλες χώρες όπου είχαν συγγενείς ή φίλους.

Η μετανάστευση ήταν η λύση που επέλεξαν οι εβραϊκοί πληθυσμοί που ένιωθαν να διώκονται και μετά τον πόλεμο, κάτι που χαρακτήρισε όλες τις χώρες της Ευρώπης, τόσο της Ανατολικής όσο και της Δυτικής.

Το παράδειγμα του 1968 (13/19)

Το μεταναστευτικό κύμα είχε μια ιδιαίτερη κοινωνική δομή. Το ποσοστό των φοιτητών και ατόμων με πτυχίο πανεπιστημίου ήταν σχεδόν οκτώ φορές υψηλότερο από ό,τι μεταξύ του πληθυσμού της Πολωνίας σε γενικές γραμμές.

Μηχανικοί, γιατροί, πεντακόσιοι ακαδημαϊκοί, εξέχουσες προσωπικότητες των τεχνών και των επιστημών.

Διακόσιοι δημοσιογράφοι και εκδότες, περισσότεροι από εξήντα υπάλληλοι του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης, σχεδόν εκατό μουσικοί, ηθοποιοί και καλλιτέχνες, καθώς και είκοσι έξι κινηματογραφιστές υπέβαλαν αιτήσεις για διαβατήρια.

Το παράδειγμα του 1968 (14/19)

Δύσκολα μπορεί κανείς να εκτιμήσει τις ζημιές που υπέστη η Πολωνία , ως αποτέλεσμα μιας τέτοιας σημαντική εκροής ανθρώπινου δυναμικού.

Ένα άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό της μετανάστευσης μετά το Μάρτιο ήταν η αποχώρηση των περισσότερων από τους 520 πρώην υπαλλήλους της κεντρικής κρατικής διοίκησης, συμπεριλαμβανομένων των 176 πρώην υπαλλήλων του Υπουργείου Εσωτερικών και του Υπουργείου Δημόσιας Ασφάλειας.

Από τους 998 συνταξιούχους που μετανάστευσαν υπήρχαν τουλάχιστον 204 μετανάστες, που είχαν λάβει ειδικές συντάξεις.

Το παράδειγμα του 1968 (15/19)

Σύμφωνα με μελετητές (Felics Tych, Γιώργος Κόκκινος, Έλλη Λεμονίδου) για να κατανοήσουμε την αντίδραση της πολωνικής κοινωνίας στην αντισημιτική εκστρατεία, πρέπει να λάβουμε υπόψη τον προϋπάρχοντα αντισημιτισμό αλλά και την ηθική κατάσταση των Πολωνών μετά τον πόλεμο.

Σε αυτόν είχαν δει το Ολοκαύτωμα ενώ ο τόπος τους είχε αποτελέσει το χώρο του μαρτυρίου, είχαν βιώσει τη σιωπή που επιβλήθηκε αργότερα από το Κομμουνιστικό Κόμμα σχετικά με τον τοπικό αντισημιτισμό, προκειμένου να επιτευχθεί η εθνική συνοχή και να μην αναδειχθεί το θρησκευτικό στοιχείο αλλά επηρεάζονταν και από τη στάση της Καθολικής Εκκλησίας, η οποία δεν καταδίκασε μεταπολεμικά την αντι-εβραϊκή βία και αντιμετωπιζόταν από το κράτος και το λαό ως η «διωκόμενη» πολωνική εκκλησία.

Μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ο αντισημιτισμός φαίνεται ότι ήταν ο συνδετικός κρίκος μεταξύ της πολιτικής εξουσίας και της κοινωνίας, μεταξύ των δεξιών και των αριστερών.

Το παράδειγμα του 1968 (16/19)

- Κύματα μετανάστευσης του εβραϊκού πληθυσμού σημειώθηκαν και νωρίτερα από την εκστρατεία του 1968. Οι λόγοι ήταν διαφορετικοί στις διαφορετικές χρονικές στιγμές:
- μεταξύ 1945 και 1948 ήταν ψυχολογικοί (η αδυναμία παραμονής και διαβίωσης σε μια χώρα που θεωρείται μια τεράστια νεκρόπολη. Οι παραπάνω λόγοι θυμίζουν τη δυσκολία παραμονής στη Δυτ. Γερμανία, που είδαμε, ως τη «φωλιά του λύκου»),
  - πολιτικοί λόγοι (η διάχυση και επίδραση του Σιωνισμού μεταπολεμικά), και
  - υλικοί (οι δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι Εβραίοι κατά την ανάκτηση των περιουσιακών τους στοιχείων, κάτι που χαρακτήρισε των σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών, ανατολικών και δυτικών, για διαφορετικούς λόγους κατά την ανασυγκρότηση των κοινοτήτων).

Το παράδειγμα του 1968 (17/19)

Ωστόσο, το αίτιο του αντισημιτισμού παραμένει ισχυρό. Είναι χαρακτηριστικό ότι η Πομερανία - η πρώην γερμανική περιοχή που προσαρτήθηκε στην Πολωνία το 1945 - είχε επιλεγεί από την πολωνική κυβέρνηση, ως μέρος επανεγκατάστασης για τους Εβραίους επιζώντες, με την ελπίδα ότι οι σχέσεις με τους Πολωνούς θα ήταν διαφορετικές και πιο θετικές σε ένα νέο περιβάλλον, απαλλαγμένο από παλιές δυσαρέσκεις και απαιτήσεις ιδιοκτησίας, καθώς δεν είχε προϋπάρξει συμβίωση.

Αυτές οι ελπίδες γρήγορα εξανεμίστηκαν: όπου συγκεντρωνόταν μια αρκετά μεγάλη ομάδα Εβραίων άρχιζαν διαμαρτυρίες και αντιδράσεις εκ μέρους των Πολωνών κατοίκων.

Το παράδειγμα του 1968 (18/19)

Μία επιπλέον παράμετρος που τονίζεται από τους ιστορικούς από νωρίς ήταν η στήριξη του πολωνικού κομμουνιστικού κόμματος στην ιδέα δημιουργίας ενός κράτους στην Παλαιστίνη, που οφειλόταν τόσο σε πραγματική συμφωνία και συμπάθεια για τις εβραϊκές απαιτήσεις, όσο και για τη δυνατότητα να παίξουν ενεργό ρόλο στη διεθνή σκηνή μέσω αυτού του θέματος.

Το παράδειγμα του 1968 (19/19)

Η μελέτη του πολωνικού Τύπου δείχνει ότι το σχέδιο της Εβραϊκής εθνικής πατρίδας υποστηρίχθηκε από το μεγαλύτερο μέρος της πολωνικής κοινωνίας.

Ένας από τους κύριους λόγους για τη στήριξη αυτή ήταν το κομμουνιστικό σχέδιο της κυβέρνησης για ένα μονο-εθνικό κράτος.

Αυτό εξηγεί γιατί η μετανάστευση των Εβραίων ήταν ένας κεντρικός πυλώνας της πολιτικής του Κομμουνιστικού Κόμματος, ακόμη και μετά τη δημιουργία του Ισραήλ και μέχρι το 1968, τη χρονιά που η αντισημιτική εκστρατεία θα θέσει ουσιαστικά τέλος στην παρουσία των Εβραίων στην Πολωνία.

Βιβλιογραφία

- Κόκκινος Γιώργος, *Το Ολοκαύτωμα. Η διαχείριση της τραυματικής μνήμης – θύτες και θύματα*, Gutenberg, Αθήνα 2015, σ. 175-184.
- Λεμονίδου Έλλη, «Οι πόλεμοι της μνήμης στην Πολωνία», στο Γιώργος Κόκκινος, Έλλη Λεμονίδου, Βλάσης Αγτζίδης, *Το τραύμα και οι πολιτικές της μνήμης. Ενδεικτικές όψεις των συμβολικών πολέμων για την ιστορία και τη μνήμη*, Ταξιδευτής, Αθήνα 2010, σ. 129-163.
- Stola Dariusz, *The anti-Zionist campaign in Poland 1967-1968*, διαθέσιμο στο: http://web.ceu.hu/jewishstudiedf/02_stola.pdf.
- Tonini Carla, “The Jews in Poland after the Second World War. Most Recent Contributions of Polish Historiography” στο *Quest Issues in Contemporary Jewish History*, Journal of Fondazione CDEC, n.1 April 2010 *url*: www.quest-cdecjournal.it/focus.php?id=192

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Μαρία Καβάλα. «Η ανασυγκρότηση της εβραϊκής κοινότητας της Θεσσαλονίκης μεταπολεμικά. Συγκρίσεις με την Ευρώπη. Η μεταπολεμική ανασυγκρότηση των εβραϊκών κοινοτήτων στη Πολωνία (β' μέρος)». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS352/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Μαρία Ραμματά
Θεσσαλονίκη, εαρινό εξάμηνο 2014-2015

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

